

2. Inflation and rising commodity prices drive global trade. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/ditcinf2022d2_en.pdf. (Дата звернення : 15.03.2023).
3. Global Trade Report 2022. URL: <https://www.thomsonreuters.com/en/reports/global-trade-report-2022.html>. (Дата звернення: 15.03.2023)

Стародуб Д. С., канд. екон. наук Скрипник Н. Є.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ЦИФРОВІЗАЦІЯ СВІТОВОЇ ТОРГІВЛІ:

ПЕРЕВАГИ ТА РИЗИКИ

Зв'язок між технологічним прогресом та міжнародною торгівлею стає все важливішим у наш час. Цифрова трансформація змінює спосіб, яким ми торгуємо, і створює нові можливості для підприємств. З одного боку, цифрові технології дозволяють підприємствам знизити витрати, покращити ефективність і прискорити процеси торгівлі. З іншого боку, вони створюють нові ризики, пов'язані з кібербезпекою, конфіденційністю та зменшенням кількості робочих місць.

Однак цифрова трансформація – це не тільки справа приватного сектору. Уряди також грають важливу роль у регулюванні та захисті від ризиків, пов'язаних з цифровою трансформацією міжнародної торгівлі. Розглянемо переваги та ризики цифрової трансформації світової торгівлі, а також роль, яку грають державні органи у цьому процесі.

Цифрові технології значно змінюють характер та обсяги міжнародної торгівлі. Цифрові технології дозволяють підприємствам знизити витрати, покращити ефективність та прискорити процеси торгівлі. Наприклад, електронна комерція стала дуже популярною формою здійснення торгівлі, що дозволяє підприємствам продавати товари та послуги не тільки на внутрішньому ринку, а й за кордоном. Це збільшує масштаби торгівлі та дозволяє компаніям займати лідерські позиції на ринку.

Розглянемо показник індекс інтенсивності диджиталізації (ДИІ). Цей показник вимірює використання різних цифрових технологій на рівні підприємства.

У табл. 1 показано індекс інтенсивності диджиталізації великих, середніх та малих підприємств в ЄС у 2021 році. Він також показує ступінь проникнення та швидкість впровадження різних технологій, які відстежує індекс інтенсивності

**« ЕКОНОМІКА І МЕНЕДЖМЕНТ 2023 :
ПЕРСПЕКТИВИ ІНТЕГРАЦІЇ ТА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ »**

диджиталізації. Великі компанії в ЄС більш диджиталізовані, ніж середні та малі підприємства. Хоча деякі аспекти, здається, досягають насичення, принаймні для великих компаній, все ще є місце для покращення більшості показників.

Таблиця 1

**Індекси інтенсивності диджиталізації у великих, середніх та малих підприємствах ЄС
у 2021 році, % [1]**

Технологія	Показник великих компаній	Показник середніх та малих підприємств
Використання будь-якої соціальної мережі	83%	58%
Використання будь-якого хмарного сервісу	72%	40%
Використання програмного забезпечення для обміну інформацією між різними функціональними областями	81%	37%
Використання програмного забезпечення для управління взаємовідносинами з клієнтами (CRM-системи)	65%	34%
Використання принаймні 2 соціальних мереж	61%	28%
Підприємства з продажами електронної комерції не менше 1% обороту	38%	18%
Використання будь-якої технології штучного інтелекту	28%	7%

Цифрові технології також створюють нові виклики та ризики. Зокрема, вони створюють можливість для швидкого та масштабного збору, обробки та передачі великого обсягу даних, що може стати причиною кібератак, крадіжок даних та порушень конфіденційності [2]. Також, цифрові технології можуть призвести до зменшення кількості робочих місць, оскільки більшість процесів автоматизується та робиться без участі людей.

Ще одним важливим аспектом є стандартизація цифрових технологій у міжнародній торгівлі. Наявність єдиних стандартів дозволяє забезпечити сумісність міжнародних торгових операцій та забезпечити захист від шахрайства та інших негативних наслідків. Однак, розробка та прийняття міжнародних стандартів є складним та тривалим процесом через різні підходи та інтереси різних країн.

Міжнародне співробітництво в рамках СОТ може допомогти урядам відкрити та стимулювати конкуренцію у своїх секторах цифрових послуг, що може зробити важливий внесок у просуванні цифрових інновацій. СОТ також відіграють певну роль у запобіганні запровадженню та можливого поширенню бар'єрів для транс-кордонної цифрової торгівлі, а також у перетворенні транскордонної цифрової торгівлі на двигун розвитку. Низка питань, у тому числі продовження мораторію на встановлення митних зборів на електронні передачі, обговорюється в СОТ у рамках Робочої програми з електронної комерції. Водночас тривають дискусії серед зростаючої кількості членів СОТ у контексті Ініціативи спільної заяви щодо електронної комерції [3, с. 169-170].

Дані звіту ЮНКТАД, зібрані у 2021 році, свідчать про зростання відсотка адаптації законодавства про боротьбу з кіберзлочинністю у всьому світі (табл. 2).

Таблиця 2

Рівень впровадження кіберзакону у світі у порівнянні 2015 та 2021 роках, (% країн) [4]

Сфера	Впровадження кіберзакону у 2015 році	Впровадження кіберзакону у 2021 році
Кіберзлочинність	71%	80%
Захист персональних даних та приватності	55%	71%
Захист споживачів	50%	59%
Електронні транзакції	75%	81%

Враховуючи наскрізний характер цифрових технологій, оскільки уряди поступово розробляють регулювання з урахуванням зростаючої цифровізації своїх економік, набір стратегій, які впливають на міжнародну торгівлю, розширюється. Усі ці зміни, ймовірно, відкриють нові можливості для країн, що розвиваються, і невеликих компаній. Проте цифровий розрив у різних його аспектах залишається реальністю. Те, як зараз ведеться цифрова торгівля, може кардинально змінитись протягом наступних років, і це, ймовірно, створить нові виклики для торгової системи, яка існує сьогодні.

Список використаних джерел:

1. Digital Economy and Society Index (DESI) 2022. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi>
2. World Trade Report 2018: The future of world trade. URL: https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/wtr18_e.htm
3. World Trade Report 2020: Government policies to promote innovation in the digital age. URL: https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/wtr20_e.htm
4. E-commerce and Digital Economy Programm: Year in Review 2021. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/dtlstictinf2022d2_en.pdf

Канд. екон. наук Ульянова Л. П., канд. екон. наук Чайка Ю. М.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**НОВІ АСПЕКТИ У ФОРМАХ МІЖНАРОДНИХ
ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН ЯК ЧИННИКИ ПОКРАЩЕННЯ
ФУНКЦІОНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ**

Сучасне світове господарство є глобальною системою, яка ґрунтується на міжнародному поділі праці, постійно зростаючій інтернаціоналізації виробництва та націлена на розв'язання загально цивілізаційних проблем (енергетичної, продовольчої, сировинної, екологічної, тощо), що виникають у процесі планетарного економічного розвитку та торкаються інтересів усього людства. У просторі світового господарства знаходиться багато суверенних держав, котрі різняться між собою ступенем економічного розвитку, належністю до певної економічної системи, специфікою державного управління, відношенням до міжнародних організацій та інститутів, національними традиціями, культурою, менталітетом. Не дивлячись на зазначене, і це є об'єктивною закономірністю, країни, відштовхуючись від необхідності розв'язання власних, внутрішніх проблем щодо забезпечення сталого розвитку, все більше включаються у систему міжнародних економічних відносин (МЕВ), яка є зв'язуючою ланкою та забезпечує взаємозв'язок та взаємовплив між ними.

Світова теоретична економічна наука, виходячи із важливості МЕВ, як для окремих суб'єктів господарювання, так і світового господарства в цілому, завжди приділяла та приділяє багато уваги дослідженню міжнародних економічних відносин. Проте реалії ХХІ століття свідчать, що добре сформовані та досить